

Η μυθολογία περί «εβραϊκού λόμπι»

✘ Στις απαρχές του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ένα γερμανο-σοβιετικό σύμφωνο, το Μολότοφ-Ρίμπεντροπ, επισφράγισε μια σύντομη στρατηγική σύμπνοια μεταξύ αριστεράς και άκρας δεξιάς. Σήμερα ένα άλλο -άτυπο, αλλά εξίσου πραγματικό- πολεμικό σύμφωνο, εκείνο μεταξύ ΗΠΑ και Ισραήλ στη Μέση Ανατολή, φαίνεται ν' αναζωογονεί την άβολη αυτή σχέση σε ιδεολογικό επίπεδο.

Στον ελληνικό χώρο συγκεκριμένα, η πρόσφατη εγκληματική επίθεση των Ισραηλινών στο Λίβανο και στη Λωρίδα της Γάζας έδωσε αφορμή για μια εντυπωσιακή σύγκλιση απόψεων που εμφανίστηκαν στον ακροδεξιό και στον αριστερό τύπο ταυτόχρονα, και που βασίστηκαν πάνω στην ανάδειξη του λεγόμενου «εβραϊκού λόμπι» στις ΗΠΑ ως κύριου υπεύθυνου για τη στρατηγική των Αμερικανών στην περιοχή. Η ανιστόρητη αυτή άποψη πασχίζει να εξηγήσει τη στενή συνεργασία μεταξύ Ισραηλινών και Αμερικανών ως απόρροια ενός μυθικού -πλην απροσδιόριστου- κύκλου εβραίων «Ρασπούτιν», οι οποίοι υποτίθεται πως κινούνται αθόρυβα σε όλες τις βαθμίδες της αμερικανικής πολιτικής ζωής καταφέροντας έτσι να ευθυγραμμίσουν πλήρως την εξωτερική πολιτική της υπερδύναμης με τους στρατηγικούς στόχους του «παγκόσμιου σιωνισμού».

ΑΛΛΟ ΕΒΡΑΙΟΣ ΚΙ ΑΛΛΟ ΙΣΡΑΗΛΙΝΟΣ

Όμως η πραγματικότητα είναι, όπως πάντοτε, πολυσύνθετη και περίπλοκη, κι έχει ελάχιστα να κάνει με τη μυθολογία περί «εβραϊκού λόμπι». Είναι καταρχάς καίριο να ξεκαθαριστεί πως δεν υπάρχει «εβραϊκό λόμπι» στις ΗΠΑ. Αντιθέτως, το κατεξοχήν δραστήριο λόμπι είναι το ισραηλινό και το φιλο-ισραηλινό. Κι αυτό διότι άλλο Ισραηλινός κι άλλο εβραίος. Ο ταυτισμός του εβραϊσμού με το Ισραήλ είναι τόσο ανιστόρητος όσο και ο ταυτισμός της ορθοδοξίας με τη Ρωσία, ή του καθολικισμού με την Ιταλία. Σε αντίθεση με την Ελλάδα, το ίδιο το Ισραήλ δεν έχει ούτε επίσημη θρησκεία, ούτε επίσημη κρατική θρησκευτική προτίμηση. Σήμερα δε, πάνω από το 20 τοις εκατό του πληθυσμού της χώρας είναι πιστοί μη-εβραϊκών δογμάτων (μουσουλμάνοι, χριστιανοί ορθόδοξοι, καθολικοί, μαρωνίτες, κόπτες, δρούζοι, κλπ). Στις μέρες μας υπάρχουν Ισραηλινοί διπλωμάτες που είναι άραβες στην καταγωγή και συχνά μουσουλμάνοι στο θρήσκευμα, όπως επίσης και στρατιωτικοί, ανώτατοι δικαστές και βουλευτές. Ταυτόχρονα, ενώ το 65 τοις εκατό των Ισραηλινών αυτοχαρακτηρίζονται εβραίοι στο θρήσκευμα, το ποσοστό

αυτό περιλαμβάνει και ένα σημαντικό αριθμό –ίσως και πάνω από το μισό– κοσμικών εβραίων, δηλαδή Ισραηλινών που είναι εβραίοι στην καταγωγή αλλά που έχουν αποστασιοποιηθεί από την οργανωμένη εβραϊκή θρησκεία και ταυτίζονται με το Ισραήλ εθνικά, όχι θρησκευτικά.

✘ Από την άλλη πλευρά οι περισσότεροι εβραίοι στην καταγωγή δεν είναι Ισραηλινοί, καθώς ζουν εκτός των συνόρων του Ισραήλ, και στη συντριπτική τους πλειοψηφία ούτε έχουν, ούτε ενδιαφέρονται ν' αποκτήσουν, ισραηλινή υπηκοότητα. Ταυτόχρονα υπάρχουν εκατομμύρια εβραίοι, εντός κι εκτός των συνόρων του Ισραήλ, που αντιτάσσονται όχι μόνο στο σιωνισμό (δηλαδή στον κατεξοχήν μη-θρησκευτικό εβραϊκό εθνικισμό), αλλά και στην ύπαρξη του Ισραήλ ως αυτόνομου έθνους. Η εβραϊκή (στην καταγωγή) αριστερά, στην οποία ανήκε και ανήκει το μεγαλύτερο κομμάτι της εβραϊκής διασποράς, ποτέ δε συναίνεσε στη δημιουργία του Ισραήλ ως πολιτικής λύσης στο εβραϊκό πρόβλημα. Αντίθετα, τη θεώρησε ως προσπάθεια γκετοποίησης και απομόνωσης του εβραϊκού πληθυσμού από τις μεταπολεμικές πολιτικές διεκδικήσεις στον ευρωπαϊκό και στον βορειοαμερικανικό χώρο. Κάτι άλλο που επίσης ξεχνιέται από πάσης φύσεως «αναλυτές» είναι πως υπάρχουν εκατοντάδες χιλιάδες θρησκευόμενοι εβραίοι που αντιτάσσονται στη δημιουργία του Ισραήλ ως θρησκευτικής λύσης στο εβραϊκό πρόβλημα. Υπάρχουν για παράδειγμα οι εβραίοι σάτμαρ, που είναι η μεγαλύτερη σέκτα του εβραϊκού χασιδισμού και αριθμούν εκατοντάδες χιλιάδες στις ΗΠΑ, στο Ισραήλ, στην Ευρώπη και αλλού. Οι σάτμαρ, όπως και άλλα παρακλάδια του χασιδισμού, πιστεύουν πως το Ισραήλ είναι ένα μiasματικό κατασκεύασμα που δημιουργήθηκε πρόωρα λόγω παρερμηνείας των γραφών και συνεπώς προσβάλλει τη θεία υπόσχεση της μελλοντικής παραχώρησης γης στους εβραίους. Τα μέλη της χασιδικής εβραϊκής οργάνωσης Naturei Karta, που ζουν ως επί το πλείστον στην Ιερουσαλήμ αλλά έχουν παραρτήματα στις περισσότερες μεγάλες πόλεις της Ευρώπης και της Αμερικής, προσεύχονται καθημερινά για την επιστροφή του Ισραήλ στους Παλαιστινίους, με τους οποίους επιθυμούν να ζήσουν. Αν και το Ισραήλ τους θεωρεί πολίτες του, αυτοί αρνούνται να πληρώνουν φόρους και θεωρούν αμάρτημα ακόμα και ν' αγγίζουν ισραηλινά νομίσματα που φέρουν εικόνες διάσημων ηγετών του σιωνισμού, τον οποίον θεωρούν αντι-εβραϊκό. Πρόσφατα, ο Αμερικανός κληρικός της Naturei Karta ραβίνος Ουάις δήλωσε σε συνέντευξή του στην Ιρανική τηλεόραση:

«Τονίζουμε πως υπάρχουν εκατοντάδες χιλιάδες εβραίοι ανά την υφήλιο που ταυτίζονται με την εναντίωσή μας στη σιωνιστική ιδεολογία και που πιστεύουν

πως ο σιωνισμός δεν είναι εβραϊσμός, αλλά ένας πολιτικός αυτοσκοπός. Αυτό που θέλουμε δεν είναι [απλά] να αναχαιτιστεί [το Ισραήλ] στα σύνορα του [19]67, αλλά να εξαλειφθεί, ώστε η χώρα να επιστραφεί στους Παλαιστίνιους και να μπορέσουμε κι εμείς να ζήσουμε μαζί τους».

ΟΥΤΕ ΜΟΝΟΛΙΘΙΚΟ ΟΥΤΕ ΙΣΧΥΡΟ

Αναπόφευκτα, το ισραηλινό λόμπι στις ΗΠΑ αντανακλά σε μεγάλο βαθμό την πολυμορφία της εβραϊκής πολιτικής και θρησκευτικής κατάστασης. Υπάρχουν για παράδειγμα υπερδραστήριες και δυναμικές οργανώσεις-λόμπι όπως το Tikkun, το Brit Tzedek v' Shalom, και το Israel Policy Forum. Όλες τους είναι ενάντια στην παράνομη κατοχή εδαφών από το κράτος του Ισραήλ και μάχονται να σταματήσουν τις αμερικανικές εξαγωγές οπλισμού στη χώρα. Προσπαθούν επίσης να ωθήσουν την αμερικανική κυβέρνηση να πείσει το Ισραήλ ώστε να σταματήσει την επιθετική του πολιτική ενάντια στις γειτονικές του χώρες. Είναι επίσης αξιοσημείωτο πως το 70 τοις εκατό των οικονομικών συνεισφορών από το ισραηλιτικό λόμπι σε αμερικανικά πολιτικά κόμματα δίνεται στους Δημοκρατικούς, κι ας επιμένουν πολλοί «αναλυτές» πως η κυβέρνηση Μπους είναι εκείνη με την οποία το «εβραϊκό» [sic] λόμπι συνδέεται περισσότερο. Μέσα στη δίνη της υπεραπλούστευσης ξεχνιέται επίσης πως μερικοί από τους πιο επιφανείς αντι-ισραηλινούς διανοούμενους της αμερικανικής αριστεράς σήμερα, με σημαντική επιρροή στην πολιτική ζωή του τόπου, είναι εβραίοι στην καταγωγή: Φίλις Μπένις, Νόαμ Τσόμσκι, Σιμόνα Σαρόνι, Τζόζεφ Μασάντ, Στιβ Νίβα, Νόρμαν Φίνκελστάιν, και πάρα πολλοί άλλοι.

Είναι συνεπώς αυτονόητο πως λόγω του πολιτικο-θρησκευτικού του θρυμματισμού το ισραηλινό λόμπι στις ΗΠΑ δεν είναι ούτε «μεγάλο» ούτε «πανίσχυρο». Αντίθετα, το αραβικό λόμπι στη χώρα είναι και παλαιότερο ιστορικά και ισχυρότερο οικονομικά -λόγω φυσικά του πετρελαίου. Την εποχή που γράφονται αυτές οι γραμμές εργάζονται έμμισθα για το αραβικό λόμπι στις ΗΠΑ δύο πρώην πρόεδροι επιτροπών εξωτερικής πολιτικής του αμερικανικού Κογκρέσου, ένας πρώην υφυπουργός αμύνης, ένας πρώην υφυπουργός εσωτερικών, και αμέτρητοι πρώην προεδρικοί σύμβουλοι όλων των κομμάτων. Ταυτόχρονα το αραβικό λόμπι διαθέτει περισσότερους ενεργούς ψηφοφόρους έναντι του ισραηλινού: σήμερα ζουν 5,2 εκατομμύρια εβραίοι στις ΗΠΑ, σε αντίθεση με 12 εκατομμύρια μουσουλμάνων, εκ των οποίων τα 7 εκατομμύρια έχουν δικαίωμα ψήφου.

Δεν πρέπει λοιπόν να ξαφνιάζει το γεγονός πως καμία σοβαρή επιστημονική έρευνα δεν έχει ποτέ δείξει σημαντική επιρροή του ισραηλινού λόμπι στην

εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ. Αντίθετα, σχεδόν όλες οι γνωστές έρευνες δείχνουν αυτό που πραγματικά συμβαίνει: δηλαδή πως τα ισραηλινά και αραβικά λόμπι εισακούονται από τα αμερικανικά κέντρα αποφάσεων μόνο όταν οι πολιτικοί που τα στελεχώνουν συμφωνούν εξαρχής με τις θέσεις τους.

Η ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΜΙΑΣ ΣΧΕΣΗΣ

Εφόσον, λοιπόν, το «εβραϊκό λόμπι» είναι ένας μύθος, πως εξηγείται η φιλο-ισραηλιτική πολιτική των Αμερικανών; Η απάντηση είναι πολύπλευρη διότι οι ίδιοι οι δεσμοί μεταξύ Αμερικανών και Ισραηλιτών διακατέχονται από μια πολυσύνθετη παθολογία η οποία εμπεριέχει, πέρα από στενά γεωστρατηγικές, ψυχολογικές, πολιτισμικές και θρησκευτικές παραμέτρους. Η προϊστορία αυτής της σχέσης, που είναι μακράν αρχαιότερη της σύγχρονης ίδρυσης του Ισραήλ, ξεκινά από την επαναστατική περίοδο της αποικιοκρατούμενης Αμερικής. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός πως στα τέλη του 18ου αιώνα, όταν η προηγμένη Ευρώπη είχε ανάγει τον Ελληνικό πολιτισμό σε ηθικό και ιδεολογικό πρότυπο, ο πολιτικός Τζον Άνταμς, εκ των ιδρυτών της επαναστατικής κυβέρνησης των ΗΠΑ, έγραφε στον Τόμας Τζέφερσον: «θα επιμείνω ότι οι εβραίοι έχουν συμβάλλει στον εκπολιτισμό της ανθρωπότητας περισσότερο απ' οποιοδήποτε άλλο έθνος». Η άποψη του Άνταμς αντανάκλασε τον φιλο-εβραϊσμό πολλών συντρόφων του: ένα αρχικό προσχέδιο της επίσημης σφραγίδας της επαναστατικής αμερικανικής κυβέρνησης της εποχής που είχε υποβληθεί προς αξιολόγηση με τη σύμφωνη γνώμη του Τζέφερσον και του Μπέντζαμιν Φράνκλιν, απεικόνιζε τη βιβλική σκηνή της διάσχισης της Ερυθράς Θάλασσας από τους εβραίους του Μωυσή. Η επιλογή αυτή πρόδιδε την ισχυρή ψυχολογική ταύτιση των επαναστατημένων Αμερικανών με την προσπάθεια του εβραϊκού λαού του 13ου αιώνα π.Χ. ν' απελευθερωθεί από τα αποικιοκρατικά δεσμά των Φαραώ.

Η βαρύτητα της ψυχολογικής αυτής ταύτισης υπήρξε αποφασιστική αιώνες αργότερα όταν ο Ναβίντ Μπεν Γκουριόν διήγγειλε την ανεξαρτησία του σύγχρονου κράτους του Ισραήλ. Η κυβέρνηση των ΗΠΑ, που έσπευσε πρώτη ν' αναγνωρίσει το νέο κράτος έντεκα λεπτά μετά το επίσημο διάγγελμα, περιέγραψε το Ισραήλ στο ανακοινωθέν της ως «όχι απλά ένα ακόμα κυρίαρχο έθνος, αλλά ως την ενσάρκωση των ύψιστων ιδανικών του πολιτισμού μας». Στο απόσπασμα αυτό ο θρησκόληπτος παραλληλισμός της δημιουργίας του Ισραήλ, του «λαού του Θεού», με την ιερή αποστολή που οι Αμερικανοί πιστεύουν πως φέρουν στον κόσμο είναι σαφής. Προσδίδει ένα από τα βαθύτερα χαρακτηριστικά της εθνικής ψυχολογίας του αμερικανισμού, την οποία ο Γάλλος ιστορικός και πολιτικός στοχαστής Αλεξίς

Τοκβίλ ονόμασε «αμερικανικό εξαιρετισμό» (American exceptionalism). Ο όρος υποδείχνει την ευρέως αποδεκτή αντίληψη στην αμερικανική πολιτική ζωή πως οι ΗΠΑ διαφέρουν όχι απλά ποσοτικά (σε πλούτο, οπλισμό, πρώτες ύλες), αλλά κυρίως ποιοτικά (σε χάρισμα, προθέσεις, ικανότητες, αλλά και αισιοδοξία) από τα λοιπά προηγμένα έθνη και πως έχουν την ιερή αποστολή να ηγηθούν της ανθρώπινης εξέλιξης. Πρόκειται φυσικά για μια εθνοπαθολογική δοξασία, η οποία όμως εδώ και πολλές δεκαετίες τροφοδοτεί δυναμικά το ψυχολογικό υπόβαθρο του αμερικανικού επεκτατισμού. Συνοψίζεται δε στην προκλητικά καταχρηστική ρήση «ο Θεός να ευλογεί την Αμερική» (God bless America).

Την ίδια αυτή θεϊκή αποστολή διακρίνουν οι Αμερικανοί στο Ισραήλ, το οποίο θαυμάζουν για την επιμονή του ν' αντιστέκεται (έστω και πολλαπλά υποβασταζόμενο από την Ουάσιγκτον) στις ιστορικές και γεωστρατηγικές αντιξοότητες που απειλούν την επιβίωσή του. Είναι ο λόγος που όταν ο Αμερικανός Πρόεδρος Λύντον Τζόνσον ρωτήθηκε από τον Σοβιετικό Πρωθυπουργό Αλεξέι Κοσίγκιν γιατί οι ΗΠΑ επιμένουν να υποστηρίζουν το Ισραήλ των τριών (τότε) εκατομμυρίων, όταν γύρω του υπήρχαν 80 εκατομμύρια Άραβες, απάντησε κοφτά: «γιατί είναι δίκαιο». Ο Τζόνσον, ένας βαθιά θρησκευόμενος προτεστάντης, θα μπορούσε κάλλιστα να είχε αποκριθεί «γιατί είναι γραφτό».

Η ψυχοπαθολογική αυτή σχέση έχει ενισχυθεί τις τελευταίες δεκαετίες με την εμφάνιση στις ΗΠΑ ενός εντυπωσιακά δυναμικού πολιτικοθρησκευτικού κινήματος, με γερμανικές ρίζες, που ακούει στ' όνομα «χριστιανικός σιωνισμός» (Christian Zionism). Πρόκειται για ένα σχεδόν εξολοκλήρου μη-εβραϊκό λόμπι με σημαντική επιρροή στην ακροδεξιά πτέρυγα του Ρεπουμπλικανικού κόμματος. Η πολιτική του δράση βασίζεται στη θρησκευτική άποψη πως η δημιουργία του σύγχρονου Ισραήλ αποτελεί επιβεβαίωση των χριστιανικών γραφών. Συνεπώς, η διασφάλιση της ύπαρξης του Ισραήλ θεωρείται ως ιερό χριστιανικό καθήκον καθότι το Ισραήλ αποτελεί το γεωγραφικό φόντο της δευτέρας παρουσίας -κάτι που οι ευαγγελιστές χριστιανοί θεωρούν απόγειο της κοσμοθεωρίας τους. Μια από τις μεγαλύτερες χριστιανο-σιωνιστικές οργανώσεις, η International Fellowship of Christians and Jews (Διεθνής Συναδελφότητα Χριστιανών και Εβραίων), χρηματοδοτείται συστηματικά από 350.000 μέλη τα οποία έχουν προσφέρει πάνω από 100 εκατομμύρια δολάρια «ανθρωπιστικής βοήθειας» στο Ισραήλ. Διοργανώνει δε μια ετήσια «επέτειο προσευχής για το Ισραήλ» στην οποία πέρσι συμμετείχαν περισσότερες από 18.000 ενορίες. Αναπόφευκτα, σε μια κοινοβουλευτική δημοκρατία όπως την αμερικανική, οι αριθμοί αυτοί

μεταφράζονται σε πολιτική επιρροή: την περασμένη άνοιξη το έγκυρο αμερικανικό περιοδικό The Nation αποκάλυψε πως ηγέτες χριστιανο-σιωνιστικών οργανώσεων προσκλήθηκαν στο Λευκό Οίκο για μια σειρά συναντήσεων με τον ίδιο τον Πρόεδρο Μπους πάνω στο μεσανατολικό.

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ

Φυσικά, αν και καίριας σημασίας, η ψυχοπαθολογική παράμετρος της αμερικανο-ισραηλινής φιλίας είναι απλά ένας από τους ιδεολογικούς τροφοδότες της στενής αυτής σχέσης. Στην πράξη, η συμμαχία με το Ισραήλ είναι για τους αμερικανούς ένα σημαντικό στρατηγικό βήμα προς την πραγμάτωση της μεταπολεμικής τους ηγεμονίας. Άλλωστε οι ίδιοι οι Αμερικανοί ποτέ δε δίστασαν να ομολογήσουν πως ο κύριος παρονομαστής των επαφών τους με το Ισραήλ είναι το εθνικό τους συμφέρον. Πρόεδροι από τον Τρούμαν έως τον Μπους έχουν παραδεχτεί δημόσια πως η ακλόνητη αλληλεγγύη τους προς τους Ισραηλινούς οφείλεται «στο διαφωτισμένο ατομικό μας συμφέρον» (Φορντ), στα πλαίσια του οποίου η υποστήριξη του Ισραήλ «είναι σωστή με γνώμονα τα ιδιαίτερα στρατηγικά συμφέροντα της Αμερικής» (Κάρτερ). Διότι «μόνο μέσω της συνολικής εκτίμησης του αποφασιστικού ρόλου που παίζει το Ισραήλ στους δικούς μας στρατηγικούς προσανατολισμούς μπορούμε να διασφαλίσουμε τα εδάφη και της ενεργειακές πηγές που είναι ζωτικές για την ασφάλειά μας και την εθνική μας ευημερία» (Ρέιγκαν). Και είναι φυσικά λογικό να συμπεράνει κανείς πως όσο οι στόχοι του αμερικανικού εθνικού συμφέροντος παραμένουν οι ίδιοι «η ιδιότυπη αυτή σχέση θα διαρκέσει, όπως ακριβώς το ίδιο το Ισραήλ έχει [καταφέρει να] επιβιώσει» (Κλίντον) και πως «η υπόσχεσή μας να αμυνθούμε της [εθνικής] ασφάλειας του Ισραήλ θα παραμένει ακλόνητη» (Μπους, τη δεύτερη μέρα μετά την ανάληψη της προεδρίας των ΗΠΑ).

Αλλά ποιοι ακριβώς είναι αυτοί οι στόχοι; Έχει ερευνηθεί εξαντλητικά, και είναι σήμερα ευρέως αποδεκτό στις τάξεις των ιστορικών της διπλωματίας, πως η ίδρυση του Ισραήλ το 1948 θεωρήθηκε από τους Αμερικανούς ως μια ανέλπιστη ευκαιρία να διεισδύσουν στην καίριας σημασίας περιοχή της Μέσης Ανατολής, που ως τότε ήταν αποκλειστικά προσκείμενη σε ευρωπαϊκούς (Γαλλικούς και Βρετανικούς) άξονες. Τη διείσδυση αυτή, που ισχυροποιήθηκε με την αποφασιστική ανάμειξη των ΗΠΑ στην κρίση του Σουέζ, προσπάθησαν να αντιμετωπίσουν οι Σοβιετικοί υποστηρίζοντας κι εκείνοι την ανεξαρτησία του Ισραήλ με σχεδόν απaráμιλλο ζήλο. Στην πορεία οι πολιτισμικοί και θρησκευτικοί δεσμοί που προϋπήρχαν μεταξύ των Ισραηλινών και των Αμερικανών (οι

περισσότεροι Ισραηλινοί έποικοι ήταν δυτικοευρωπαίοι και βορειοαμερικανοί), εξοστράκισαν τις διεισδυτικές απόπειρες των «άθεων» και σλαβόφωνων Σοβιετικών προς τις αραβικές χώρες, τα λαϊκά στρώματα των οποίων επίσης αντιστάθηκαν λόγω του θρησκευόμενου συντηρητισμού τους. Όταν πλέον χάθηκε και το Ιράν, μετά τη συντηρητική στροφή της Ιρανικής Επανάστασης, οι Σοβιετικοί έμειναν δίχως ουσιαστική πολιτική επιρροή στην Αραβική Χερσόνησο.

Σε ολόκληρη εκείνη την ψυχροπολεμική περίοδο το Ισραήλ δικαίωσε επανειλημμένα την πολιτική και στρατηγική εμπιστοσύνη των Αμερικανών βοηθώντας τους αποφασιστικά σε αμέτρητες περιπτώσεις. Για παράδειγμα, το 1956 Ισραηλινοί πράκτορες ήταν υπεύθυνοι για τη μεταβίβαση στους αμερικανούς του πλήρους κειμένου της μυστικής εισήγησης του Νικίτα Χρουστσόφ στο 20ό συνέδριο του ΚΚΣΕ, λίγες εβδομάδες μετά την επίσημη εκφώνησή της. Το 1966 το Ισραήλ έδωσε στις ΗΠΑ ελεύθερη πρόσβαση στο –μέχρι τότε άγνωστο στους Δυτικούς– Σοβιετικό αεροσκάφος MiG-21, το οποίο είχε προσγειώσει στο Τελ-Αβίβ ένας εβραίος πιλότος που είχε λιποτακτήσει από την Ιρακινή αεροπορία. Το 1967, ενώ το φιλο-σοβιετικό Κόμμα της Αραβικής Σοσιαλιστικής Αναγέννησης (Μπάαθ) ήταν στο απόγειο της δύναμής του στη Συρία, η στρατιωτική ήττα της χώρας από το Ισραήλ σήμανε τον ουσιαστικό αφανισμό του ριζοσπαστικού Αραβικού κινήματος, η δυναμική του οποίου απειλούσε ανοιχτά την ηγεμονία των ΗΠΑ στην περιοχή. Από το φθινόπωρο του 1978 και μέχρι τα μέσα της επόμενης δεκαετίας το Ισραήλ ήταν από τους θερμότερους υποστηρικτές των σκληρότερων δικτατορικών καθεστώτων του «λαχανόκηπου των ΗΠΑ» (Τρούμαν), δηλαδή της Λατινικής Αμερικής. Η ισραηλινή πολεμική προμήθεια στη Νικαραγουανή χούντα ήταν εκείνη που παρέτεινε την παραμονή του Αναστάσιο Σομόζα στην εξουσία έως το 1979. Ισραηλινοί στρατιωτικοί υπήρξαν έμμισθοι εκπαιδευτές των ειδικών δυνάμεων καταστολής του Αουγκούστο Πινοσέτ στη Χιλή και του Οσκάρ Βικτόρες στη Γουατεμάλα. Παράλληλα, αμερικανικός οπλισμός μεταφέρθηκε μυστικά κατά τη δεκαετία του 1980 στην Ονδούρα, στο Εκουαδόρ, στο Ελ Σαλβαδόρ, κι αλλού, διαμέσου των ισραηλινών διπλωματικών αποστολών στις χώρες αυτές. Επίσης κατά τη δεκαετία του 1980, η παράνομη παροχή οπλισμού από τις ΗΠΑ στο Ιράν, που τερματίστηκε με την αποκάλυψη του σκανδάλου Ιράνγκεϊτ, θα ήταν αδύνατη δίχως την συμβολή της ισραηλινής κυβέρνησης του Σιμόν Πέρες. Εξίσου σημαντική ήταν η βοήθεια ισραηλινών επιστημόνων και ερευνητών στην προσπάθεια του ρατσιστικού κράτους της Νότιας Αφρικής να μετεξελιχθεί σε πυρηνική δύναμη, μεταξύ 1978 και 1983. Κατά την πενταετία εκείνη, με τη σύμφωνη γνώμη της CIA, το Ισραήλ προμήθευσε τον απαραίτητο τεχνικό

εξοπλισμό στους Νοτιοαφρικανούς, με αντάλλαγμα την παραχώρηση στις ΗΠΑ από τους τελευταίους πληροφοριών σχετικά με Σοβιετικές ναυτικές δραστηριότητες στην περιοχή. Το 1981 ισραηλινά F-16 βομβάρδισαν τον ιρακινό πυρηνικό αντιδραστήρα στο Οσιράκ, καταστρέφοντας το φιλόδοξο πυρηνικό πρόγραμμα του Σαντάμ Χουσεΐν και εισπράττοντας ταυτόχρονα τις ανεπίσημες φιλοφρονήσεις της νεοσύστατης κυβέρνησης Ρέιγκαν. Το 1991, κατά τη διάρκεια του πολέμου στον Περσικό Κόλπο, το Ισραήλ ακολούθησε πιστά τις υποδείξεις των Αμερικανών και αρνήθηκε ν' ανταπαντήσει στους αλληπάλληλους βομβαρδισμούς που υπέστη από το Ιράκ. Η αποχή των ισραηλινών ένοπλων δυνάμεων από τις εχθροπραξίες απέτρεψε τις προθέσεις του Ιράκ να συσπειρώσει τις σημαντικότερες αραβικές χώρες με το μέρος του, κι έτσι διασφάλισε την άνετη νίκη των ΗΠΑ στο Κουβέιτ.

Στα παραπάνω ενδεικτικά παραδείγματα της αδιάκοπης και μακροχρόνιας ισραηλινής υποστήριξης προς τις ΗΠΑ θα πρέπει επίσης να προστεθεί η αποδεδειγμένη αποτελεσματικότητα του Ισραήλ να εξουδετερώνει οποιεσδήποτε αναλαμπές λαϊκών απελευθερωτικών κινημάτων εντός κι εκτός των συνόρων του, καθώς και της συνεισφοράς του στο βιομηχανικο-στρατιωτικό σύμπλεγμα που βρίσκεται στη βάση του αμερικανικού επεκτατισμού. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός πως το Ισραήλ είναι από τις ελάχιστες χώρες που προμηθεύουν τις ΗΠΑ με προηγμένο στρατιωτικό εξοπλισμό. Όπως επίσης είναι κάθε άλλο παρά τυχαίο πως τα ισραηλινά στρατεύματα διαθέτουν σχεδόν την αποκλειστικότητα στην πειραματική χρήση προηγμένων αμερικανικών οπλικών συστημάτων στο νευραλγικό γεωγραφικό τους περίγυρο.

Και είναι ίσως περιττό να ειπωθεί πως η στενή στρατιωτική σχέση των ΗΠΑ με το Ισραήλ μεταφράζεται σε μια κυριολεκτικά αδιατάρακτη διπλωματική συμμαχία στη διεθνή πολιτική σκηνή. Τα τελευταία χρόνια δεν έχει τελεστεί ούτε μία σημαντική ψηφοφορία στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών στην οποία το Ισραήλ να διαφοροποιήθηκε από τις αμερικανικές θέσεις. Είτε η συζήτηση αφορά την επιβολή κυρώσεων στο Ιράν ή τη Λευκορωσία, την αποστολή στρατευμάτων στο Σουδάν, ή την άρση κρατικών φραγμών στη διεθνή διακίνηση της μπανάνας, η διπλωματική στάση του Ισραήλ είναι σχεδόν πάντοτε ταυτόσημη μ' εκείνη των ΗΠΑ.

Συμπερασματικά, λοιπόν, η πολιτική της υποστήριξης του Ισραήλ από τις ΗΠΑ ούτε συμπτωματική είναι, ούτε βασίζεται στις σκευωρίες ενός μοχθηρού «εβραϊκού λόμπι». Αντίθετα, αντανακλά σε πολύ μεγάλο βαθμό τα εθνικά συμφέροντα, αλλά και τη συμμαχική εμπιστοσύνη των Αμερικανών που το ίδιο το

Ισραήλ έχει κερδίσει με τα έργα και τις πράξεις του από τη στιγμή σχεδόν της ίδρυσής του.

ΜΙΑ ΦΥΣΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ

Από το βράδυ της 11ης Σεπτεμβρίου του 2001 η διακρατικές σχέσεις μεταξύ ΗΠΑ και Ισραήλ μετατράπηκαν αστραπιαία σ' αυτό που οι διπλωματικοί κύκλοι ονομάζουν «φυσική συμμαχία» -δηλαδή σε μια σύμπραξη που αποσκοπεί στην αντιμετώπιση ενός σημαντικού κοινού προβλήματος. Δεν αμφισβητείται ότι οι ψυχοπολεμικές πρακτικές των ΗΠΑ και του Ισραήλ «γέννησαν» σε μεγάλο βαθμό τον πολιτικοποιημένο αντι-Δυτικό ισλαμισμό. Εκείνο που αμφισβητείται είναι ο ρόλος του ισραηλινού λόμπι στη σύναψη της φυσικής και λογικής αυτής συμμαχίας. Διότι είναι πράγματι αδύνατο να διανοηθεί κανείς πως οι σχέσεις ΗΠΑ και Ισραήλ δεν θα είχαν ισχυροποιηθεί εκ των πραγμάτων μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου, άσχετα από τη δράση οποιουδήποτε ισραηλινού λόμπι.

Όπως είναι επίσης αδιανόητο να θεωρήσει κανείς πως η υποστήριξη του Ισραήλ από τις ΗΠΑ αποτελεί σκοτεινή εξαίρεση στη σύγχρονη διπλωματική πρακτική των Αμερικανών. Μήπως ευθυνόταν κάποιο υποτιθέμενο «τσαρικό λόμπι» στις ΗΠΑ που αμερικανικά στρατεύματα αποβιβάστηκαν στο Αρχανγκέλσκ το 1918 για να πολεμήσουν τους Μπολσεβίκους; Πόσο ισχυρό μπορούσε να ήταν άραγε το «κορεατικό λόμπι» στη χώρα όταν η κυβέρνηση Τρούμαν αποφάσισε να μετατρέψει τη Νότια Κορέα σε μια απέραντη αμερικανική στρατιωτική βάση; Ήταν λόγω του «νοτιοαφρικανικού λόμπι» στις ΗΠΑ που, σε αντίθεση με τη συντριπτική πλειοψηφία του προηγμένου κόσμου, διαδοχικές αμερικανικές κυβερνήσεις κατηγορούσαν το Αφρικανικό Εθνικό Κογκρέσο του Νέλσον Μαντέλα ως «κολασμένους τρομοκράτες» (Ρέιγκαν); Έφταιγε το «μουσουλμανικό λόμπι» στις ΗΠΑ όταν Αμερικανο-NATOϊκές βόμβες θωρακισμένες με απομονωμένο ουράνιο δηλητηρίασαν τους πληθυσμούς των δυτικών Βαλκανίων το 1999; Η απάντηση σε όλα τα παραπάνω ερωτήματα είναι «φυσικά και όχι». Η επίμονη υποστήριξη αλαζονικών -και γι' αυτό συχνά λαομίσητων- θέσεων σε διεθνές επίπεδο είναι ο κανόνας, όχι η εξαίρεση της αμερικανικής διπλωματίας. Στον κανόνα αυτό εντάσσεται και η υποστήριξη της στο Ισραήλ, και μόνο σ' αυτή τη βάση μπορεί ν' αναλυθεί επιστημονικά.

Είναι λοιπόν καιρός η ανάλυση της στάσης των Αμερικανών στο μεσανατολικό ζήτημα να απεγκλωβιστεί από δαιμονολογικές παραισθήσεις περί «εβραϊκού λόμπι» και το ζήτημα να εξεταστεί μέσα στα πραγματικά πλαίσια της ηγεμονικής γεωστρατηγικής πολιτικής της εναπομένουσας υπερδύναμης.

Πηγή: Αντί (Σήφης Φιτσανάκης)